

נער אחש את האחר

אריה ונסובר מבקש עתיד

הדר בבית הוריו, ומשכורת זו מספיקה לו.

ומה הלאה?

עתה הוא בן 24. ימי בחרותו הגיר עו אל קצם -- והוא יודע זאת. עליו לחשוב על סידור קבע.

עם הקמת המדינה אבד לו תוכן חייו הקודם -- המלחמה למדינה. המדינה היתה למציאות אפורה. היא לא קיימה את התקוות שקיוה, אולי, בסתר נפשו: אפקים רחבים להתפתחות אי-שית, האפקים צרים מאד לעלם שלנו, בן ה-24.

מחשבותיו קשורות בגורלו האישי. עתידו איננו ברור. משכורתו מתבובזת על אפס, או נחסכת בהכרח. ספרים אין הוא קורא. בעתונות היומיים אין הוא קורא רק את הכותרות. אין לו תקוה לשאת אשה, כי אין דיור ואין רהיטים והחזקת ילד היא למעלה מדי כולתו. גם בבחירת אשה תשאל אותו אמו מיד: "האם היא כזאת שיודעת להסתדר בזמן הצנע?" והיא איננה כזאת. היא איננה כזאת שיודעת להסתר בבלל. מעולם לא התכוננה להיות עקרת בית, ואין היא יודעת טעמו של דבר זה. גם היא היתה, "עסוקה".

העלם בן ה-24 עומד בפני עתיד ריק. עוד יום ועוד יום ועוד יום. ושבי' עת הימים הם שבוע. ובערב מבלים אין שהוא, "הורגים את הזמן", וביום עובדים אין שהוא.

הוא יודע שחסר לו משהו. אין הוא יודע מה. הוא שהקים את המדינה, הוא הקרבן הראשון של ה"צנע", של הירידה הכלכלית, של חוסר האפשרויות וצרות האפקים.

נראה כה חסר טעם. והצידוד ההשכלתי שניתן לו בבית-הספר לא הספיק להכיר שירו לדרך עצמאית בחיים.

המלחמה -- ואחריה

בדצמבר 1947, אם היה העלם תי' שב תל-אביב, גוייס, עם ח"ש תל-אביב לחטיבת "גבעתי", או לחטיבה לוחמת אחרת.

או נתברו האגדות על "נוער הוהב" העירוני, זה הנוער הרקוב, המבלה זמנו בבת-יקפה. הנוער התל-אביבי עמד במבחן האש. הוא חולל פלאים של הקרבה אישית, של כח סבל. בצבא הכיר את חבריו, בני המושבות והקיבוצים, והוא לא נפל מהם -- לא כחייל, ולא ככפ"אדם.

המלחמה היתה חוויה עמוקה. היא סחטה מן העלם את כל נעוריו, את כל כחות-הבתולין שעוד היו רדומים בו. הוא יצא את הצבא -- אדם מבוגר.

היתה לו הברירה: לחזור למקום עבודתו הקודם, או לנסות בדרך חדשה. ומאחר שרוב העלמים הנדונים פה היו חסרי מקצוע מיוחד, לא היתה להם ברירה אלא לחזור לעבודתם. אותו זמן גילו כי שטף העליה המוגבר מעמיד אותם בעמדת מנופולין לעבודות משרד. יודעי העברית ירדו למיעוט קטן, ול"שון המדינה העברית."

העלם יכול להיכנס לאחת החברות הציבוריות, או לשרות המדינה. אך לא כדאי היה לו לשנות את המשרה. אלא שבינתיים עברה עליו שנה וחצי של בטלה (לגבי עבודה) והוא מתקשה בהתמצאות. עתה משכורתו היא בקרבת שבעים לירה לחודש ברוטי. עודנו רחוק

יתרה, נכנס ל"הגנה". ארגון המחתרת היה לו, במשך כל השנים עד היותו בן 21, לספורט ושעשוע ואידאל.

בארגון למד העלם -- לציית. הוא למד לראות עצמו חבר בשורה ארוכה. בורג במכונה, המקבל פקודות מן ה"אחראים", המבוגרים ממנו בהרבה. הוא לא הספיק לפתח את יומתו שלו, את התכונה לשאת באחריות אישית אמיתית -- במחשבה, ולא רק במעשים.

חינוך -- למה?

כשהיה בן 14 המשיך את לימודיו בבית ספר תיכון, או למד מקצוע. אנו דנים עתה בילדים בני הורים בעלי אמר צעים, ובכך קרוב לודאי שלמד בבית-ספר תיכון, לפחות שנתיים שלוש.

כשהיה בן שמונה עשרה, אם לא נבחר בשבילו מקצוע לפני כן, עמדה לפניו בחירת המקצוע -- הבחירה הקשה ביותר והגורלית ביותר בחייו אדם, לבד מבחירת בת זוג.

הנער בן השמונה עשרה, שברוך כלל בחר במקצוע של מלאכת כפיים, נכנס לעבוד באחד המשרדים, במשכורת של ששה עשרה לירות לחודש. מכיון שהמשיך לגור עם הוריו היתה המשכורת מספיקה לחלט -- גם לקולנוע ו"לצאת" בערבים.

הוא לא המשיך להשתט, להכין עצמו לעבודה מקצועית בעלת רמה גבוהה יותר. מדוע? ה"ארגון" גול את זמנו. ואם גם שרד לו פנאי, לא היה לו הכוח הנפשי לכך. מסביב געש המאבק, המלחמה בשלטון המנדט. הפו' ליטיקה שלטה בכל. "קארייוזם" אישי

אריה ונסובר, צעיר עירוני בן 24, פקיד בחברת החשמל, הוא אחד מרבבת הצעירים שהקימו את מדינת ישראל. היום, שנתיים אחרי קום המדינה הזאת, עומדים אריה ונסובר ו-9999 חבריו, בני גילו, ותוהים על עתידם.

העתיד אינו מזהיר. כי הנה אין לו סיכוי לא לקאריירה מזהירה, ולא לחיי משפחה נאים תקינים, ולא יעוד גדול להאמין בו, ולא תוכן לקיום היומיומי.

זוהי בעיתם האישית של אריה ונסובר וכל חבריו -- הצעירים ה"ממוצעים" בעיר. מה גורם לה?

דור שה מלחמות

עלם שהוא בן 24 כיום נולד בשנת 1926. אותו זמן עברה העליה הרביעית את שיאה, והחל המשבר הגדול. תל-אביב היתה פחות מעשירית ממה שהיא כיום. הארץ היתה תחת שלטון המנדט.

כשהיה הילד בן 10 פרץ המרד הערבי הגדול. ומאז, במשך שנתיים וחצי, הנו העתונים מודיעים יום יום על מעשי פשע פוליטיים.

מרד ערבי זה לא הוכרע עד פרוץ המלחמה העולמית השנייה, והילד או בן 13. כשהיה בן תשע עשרה פסקה המלחמה העולמית השנייה, עם הפצצה האטומית, והחלה מלחמת העולם השלישית.

כמה שנים לפני כן, כשהיה בן 14 או 15, נכנס הנער לארגון צבאי. אם לא היתה בו שאיפה להתבלטות אישית